

Kemikaliekontrollen i 1933.

Den ifølge Lov af 23. Marts 1932 om Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m. indførte Kontrol er i Aaret 1933 udført paa 200 usammensatte og sammensatte Bekæmpelsesmidler. Som Regel er Midlerne indkøbt hos en Detailhandler et eller andet Sted i Landet, men der er ogsaa foretaget Kontrolanalyse paa Midler, som Forbrugere har indsendt til Analyse, og paa Midler, som Fabrikanter eller Importører har indsendt enten direkte til Kontrolanalyse eller til Afprøvning for Virkning i Forsøgene. Hvor Analyserne svarede til det opgivne Indhold, er der kun foretaget Analyse paa et enkelt eller nogle enkelte Pakninger af Midlerne, men hvor der var Uoverensstemmelse mellem Angivelse og Analyse, er der foretaget Analyse paa flere Pakninger for at se, om det drejede sig om et isoleret Tilfælde eller en generel Mangel. Hvor der har været alvorlige, generelle Fejl er der foretaget Politianmeldelse, hvor der har været enkelte, spredte Fejl, er der givet en Advarsel.

En Fabrikant, som overtog en Fabrik med Bekæmpelsesmidler, anmodede os om at komme ind og udtage Prøver, for at han kunde faa Vished for, at hans Midler var i Overensstemmelse med Lovens Krav. Da vi tog ind til Fabriken, viste det sig, at der ikke var noget Præparat færdigt, og han fik da Lov til at sende os disse, som han vilde lave til os, skønt denne Fremgangsmaade er meget daarlig som Kontrol. Der kom imidlertid kun nogle faa af de af ham averterede Midler, hvoraf det ene ikke svarede til Kravene, og da han fik dette Resultat meddelt, blev han fuldstændig tavs. Vi har siden hverken set eller hørt noget til denne Fabriks Præparater, ligesom vi heller ikke har kunnet finde noget af dem i Detailhandelen.

Det har voldt en Del Vanskeligheder i Lovens første Aar at faa den lovbefalede Etikettering af Bekæmpelsesmidlerne med Analyseetiket gennemført. Saavel Importører som Fabrikanter hævder, at det er dem umuligt at faa alle gamle Pakninger, som er gaaet i Handelen inden Lovens Ikrafttræden, etiketterede, da de ikke er i Stand til at afgøre, hvilke Detailhandlere Præparaterne er leveret til. Kontrollen har derfor set igennem Fingre med, at ældre Pakninger ikke er forsynede med Analyseetiket. Saa vidt det kan skønnes paa nuværende Tidspunkt, bliver alle nye Lagre lovmæssig etiketterede.

De usammensatte Bekæmpelsesmidler har der i al Almindelighed ikke været noget at indvende imod. Dette gælder: Blaasten, Borax, Formalin, Jærnvitriol, Kvassia, Mangansulfat, Myresyre, Naftalin, Natriumklorat, Paradiklorbenzol, Salicylsyre, Schweinfurtergrønt, Svovlblomme og Svovllever. Kun tre usammensatte Bekæmpelsesmidler — Blyarsenat, 80 pCt. Nikotin og Svovlkalk — har i et enkelt Tilfælde ikke været i Orden.

Blyarsenat. Alle de kontrollerede Præparater var surt Blyarsenat ($PbHAsO_4$). Tre Pakninger indeholdt for meget vandopløseligt Arsen (1.6 pCt. As_2O_5 mod Maksimumskravets 0.5 pCt.). De to Partier stammede fra een Importør, det tredje fra en anden. Den ene af Importørerne sendte en Analyseerklæring fra Fabriken i Tyskland, hvor Varen var købt, gaaende ud paa, at Varen holdt under 0.5 pCt. vandopløseligt Arsen, samt en Skrivelse, hvor der bl. a. stod: »Pakning af Blyarsenat har vi ladet udføre hos Firmaet »x«, som er i Besiddelse af en til Pakning af et saadant Giftstof velegnet Maskine. Vi ved, at »x« i nogle Tilfælde har haft sin Pakkemaskine optaget af Pakning af andre Varer paa det Tidspunkt, vi har anmodet om Pakning af et Parti, og vi har i de Tilfælde indvilliget i at modtage et tilsvarende Kvantum Blyarsenat fra »x«, som Firmaet havde liggende færdigpakket paa Lager. Vi skal nu sørge for, at lignende Tilfælde ikke gentager sig«. — Firmaet »x« erklærede, at det Lager, de havde med for højt Indhold af vandopløseligt Arsen, stammede fra et Firma, som de ikke kunde stole paa og derfor ikke vilde handle med mere. Firmaet blev anmodet om for Fremtiden at sørge for, at dets Blyarsenat er i Orden, da der i modsat Fald vil blive rejst Tiltale mod det.

Bordeauxpulver. En Detailhandel solgte Blaasten og Melkalk, afvejet i hver sin Pose med Angivelse af, til hvor mange Liter »hvid Bordeauxvædske« Pulveret var beregnet. Melkalken og Blaastenen var upaaklagelige i kemisk Sammensætning, men Pakken med Melkalk indeholdt 33 pCt. for lidt til Fremstilling af »hvid Bordeauxvædske«. Forhandleren blev gjort opmærksom paa Forholdet, som straks blev rettet.

Svovlkalk. To Flasker, købt i samme By, indeholdt 19.5 og 19.9 pCt. Svovl (Minimumskrav 25 pCt.) og havde en Vægtfylde paa 25.5 og 26 Beaume^o (Minimumskrav 30°). Firmaet fremsendte en Erklæring fra et statsautoriseret Laboratorium lydende paa, at Firmaets Svovlkalk holdt de stillede Minimumskrav. Firmaet maatte dog indrømme, at det, »naar det paa Grund af stærk Efterspørgsel og Travlhed har knebet med Tid, har undladt at gradere Vædsken«. Gentagelse af Fejlen vil medføre Politianmeldelse.

80 pCt. Nikotin. Et enkelt Firmas 80 pCt. Nikotin laa paa 73.8 pCt. Firmaet mente sig paa den sikre Side, da det fik Raavaren analyseret paa et statsautoriseret Laboratorium og foretog Fortyndingen ud fra denne Analyseerklæring. Vi fik tilsendt en Portion af en ny Raavare, som af Fabriken angaves at indeholde 95—97 pCt. Nikotin.

Vor Analyse gav 96.3 pCt., det andet Laboratoriums 98.2 pCt. Fejlen skyldtes, at Laboratoriet ikke havde anvendt den af os fastsatte Analysemetode, hvor Nikotinet først afdestilleres med Vanddampe og derpaa fældes med Kiselwolframsyre, men havde fældet direkte i Præparatet, hvorved Urenheder fældes med og vejes. Ved en Analyse paa denne Maade kom vi til samme Resultat som det andet Laboratorium. Der foretoges intet i Sagen.

Sammensatte Bekæmpelsesmidler. Medens det saaledes for de usammensatte Bekæmpelsesmidlers Vedkommende kun er faa, spredte Tilfælde, som ikke holder de stillede Fordringer, er dette ikke Tilfældet med de sammensatte Bekæmpelsesmidler. Navnlig to Grupper har det knebet meget med: Nikotinpuddere og Bordeauxpuddere. Fabrikken »y«s Præparater har endog været nede paa 50 pCt. af det lovede Indhold, og der har været noget i Vejen med saa at sige alle dens Præparater. Dette Firma er da ogsaa blevet meldt til Politiet og har i Mindelighed vedtaget en Bøde. Der findes imidlertid ogsaa Fabriker, hvis Præparater alle har været i Orden, selv om det nærmest maa siges at høre til Sjældenhederne.

Bordeaux-Creme. »y«s Bordeaux-Creme, som skulde indeholde 1.8 pCt. Kobber, indeholdt kun 0.74—0.74—0.63 pCt. Da det ikke drejede sig om et isoleret Parti, men om hele Fabrikens Produktion, foretoges Politianmeldelse. De Flasker, som er kommet i Handelen i Efteraaret, er i Orden.

En anden Bordeaux-Creme, som skulde indeholde 7 pCt. Kobber, indeholdt kun 5.5 pCt., men da Kontrollen har købt en Flaske af denne Bordeaux-Creme med et Indhold paa 6.9 pCt. Kobber, regnes det for at være et isoleret Tilfælde, og Fabriken er gjort opmærksom paa, at fremtidig Vare maa holde det rigtige Indhold.

Bordeauxpuddere. Fire Bordeauxpuddere indeholdt for lidt Kobber. Pudderne, som skulde indeholde en vis Mængde Melkalk og monohydreret Kobbersulfat, varierede meget i Sammensætningen. (18.5 pCt. Kobber i Stedet for 25 pCt., 17.1—18.8 pCt. i Stedet for 20 pCt., 21.3 pCt. i Stedet for 25 pCt., 22.3 pCt. i Stedet for 25 pCt.) Da disse Puddere skal opbevares i vel tillukkede Beholdere, for at de ikke skal trække Fugtighed og Kulsyre til sig, hvorved det monohydrerede Kobbersulfat gaar over til pentahydreret Blaasten og Melkalken til Calciumkarbonat, var det ikke let for os at afgøre, om Fejlen skyldes daarlig Opbevaring eller Fejlvejning paa Fabriken. Vi valgte at gøre saavel Importører som Fabrikanter opmærksom paa Forholdet. Fabrikanterne har lovet, at Puddere til Danmark for Fremtiden skal være i Orden, og Importørerne har faaet Meddelelse om, at fremtidige Varepartier maa være i Orden, da der ellers vil blive rejst Sag mod dem.

Nikotinpræparater. De flydende Nikotinpræparater har saa godt som alle været i Orden. »y«s Præparat, som skulde indeholde

5 pCt., indeholdt kun 3.5—3.5—1.85. Firmaet hævder, at det var gamle Præparater, som var fremstillede med disse Indholdsprocenter inden Lovens Ikrafttræden, og som de Handlende selv maatte have sat de ny Etiketter paa. Forhandlerne hævder imidlertid bestemt, at det er Lagre, som de har faaet hjem i Aar, forsynede med Analyseetiket, og at de aldrig selv har paasat Analyseetiket.

Nikotin-Rygestrimler. Nys Rygestrimler, som skulde indeholde 24.8 pCt. Nikotin, indeholdt kun 13.8—14.2 pCt. Firmaet meddeler, at Fejlen skyldes, at vi ved Udregning af det procentiske Indhold medregner Papirstrimlerne, hvad de ikke gør. Forholdet er rettet ved Trykning af ny Analyseetiketter.

Nikotinpuddere. Syv Nikotinpuddere indeholdt for lidt Nikotin, Fejlen gaar i et enkelt Pudder helt op til 60 pCt. Da Nikotinet imidlertid skal fordampe let, og da Opbevaring og Emballering spiller saa stor en Rolle for Holdbarheden af Præparaterne, var det ikke til at afgøre for os, om det var Fabrikterne, som havde kommet for lidt Nikotin i, eller om det var Importørerne, som havde opbevaret Præparaterne daarligt. For en enkelt af Importørernes Vedkommende er det givet, at hans Emballage er for daarlig til, at Præparatet kan holde sig i længere Tid, og vi har da henstillet til ham at forbedre sin Emballage. Alle Fabrikterne og Importørerne har faaet Meddelelse om, at nye Sendinger Nikotinpuddere maa være i Orden, da der ellers vil blive rejst Tiltale mod dem.

Frugttrækcarbolineum. En Flaske Frugttrækcarbolineum, forsynet med et kendt Mærkes Etiket, indeholdt en almindelig Imprægneringscarbolineum. Flasker af denne Frugttrækcarbolineum, købt andre Steder, indeholdt derimod den rigtige Vare, og da Firmaet, som fabrikkerer vedkommende Mærke, erklærede ikke at have haft en Imprægneringscarbolineum af ovennævntes S sammensætning paa Lager i 4 à 5 Aar, anmeldtes Forhandleren, som har Tilladelse til at udstykke Frugtcarbolineum af vedkommende Mærke, til Politiet. Sagen er endnu ikke afsluttet. •

Misvisende Reklameriug. En bestemt Sort Melkalk blev falbudt som et radikalt Middel mod Plantesygdomme (Kaalbrok, Larver, Orme, Jordlopper m. fl.). Firmaet blev gjort opmærksom paa, at Gentagelse kunde medføre saavel Politianmeldelse som Udsendelse af en Advarsel til Bladene. Reklameriugen synes at være ophørt.

En Grosserer forespurgte, om han maatte avertere med et Præparat som Bekæmpelsesmiddel. Da Midlet var afprøvet i Sverige og derfra betegnet som et Humbugsmiddel, advarede vi bestemt mod at bringe Midlet i Handelen som Middel til Bekæmpelse af Plantesygdomme.

En os tilsendt Avisreklame, som var misvisende, blev af Firmaet erklæret for allerede at være omskiftet.

Oversigt over mangelfulde Bekæmpelsesmidler.

Tallet i () angiver det paa Analyseetiketten angivne Indhold. Der er fastsat en Latitude paa ± 5 pCt. af Procenter over 10, og af ± 10 pCt. af Procenter under 10.

Blyarsenat (Maksimumskrav for vandopløseligt As_2O_5 0.5 pCt.).

3 Prøver indeholdt 1.6 pCt.

Bordeauxpulver. Blaasten og Melkalk, som var afvejet hver for sig, til Fremstilling af »hvid Bordeauxvædske«. Kemikalierne var gode; men Pakken med Melkalk indeholdt 33 pCt. for lille Vægt.

80 pCt. Nikotin. 73.8 pCt.

Bordeauxcreme:

Kobber, pCt. 0.55 (1.4) Kobber, pCt. 0.74 (1.6) Kobber, pCt. 5.5 (7.0)

» » 0.63 (1.6) » » 5.5 (7.0) » » 6.19 (7.0)

» » 0.74 (1.6)

Bordeauxpudder:

Monohydreret Kobbersulfat, pCt. 17.1 (20.0)

» » » 18.8 (20.0)

» » » 18.5 (25.0)

» » » 18.5 (25.0)

» » » 21.3 (25.0)

» » » 22.3 (25.0)

Nikotinpræparater:

Flydende: Nikotin-pCt. 3.48 (5.0) Puddere: Nikotin-pCt. 1.2 (3.0)

» 3.49 (5.0) » 1.31 (3.0)

» 1.85 (5.0) » 2.27 (3.0)

Puddere: » 0.5 (1.0) » 2.47 (3.0)

» 0.5 (1.0) » 2.66 (3.0)

» 1.1 (1.4) Rygestrimler: » 13.8 (24.6)

» 1.28 (1.4) » 14.2 (24.6)

» 1.18 (1.54) » 14.5 (24.6)

» 1.7 (2.0)

J. L. Schnicker.